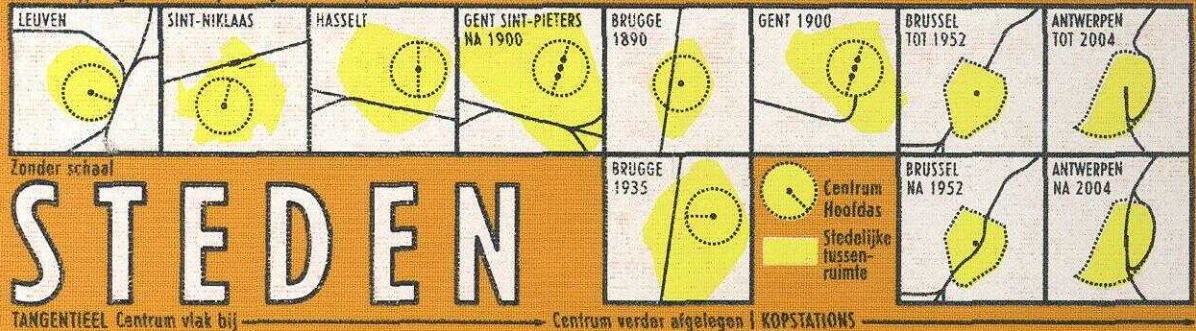

STATIONS

Schema typologie van de inplanting van de besproken stations

TANGENTIEEL Centrum vlak bij

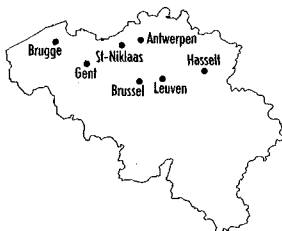
Centrum verder afgelegen | KOPSTATIONS

EUROSTATION : 10 JAREN ONDERWEG

Dit boek is in vijftien hoofdstukken verdeeld. Het belang van de stations bepaalt de volgorde:

- Brussel (Zuid, Noord, Schaarbeek)
- Antwerpen (Centraal, Noord, Zuid)
- Gent Sint-Pieters
- Leuven
- Brugge
- Sint-Niklaas
- Hasselt.

In een laatste hoofdstuk wordt nagegaan wat de architectonische weerslag is van de aanpassingen van de lijn 36 in functie van de HST en het GEN. Evert Lagrou behandelt de stationsomgeving van de stations in Brussel en Antwerpen en Marc Dubois die van Gent Sint-Pieters, Leuven, Brugge, Sint-Niklaas en Hasselt. Deze laatste beschrijft ook de lijn 36. →

INHOUD	4
WOORD VOORAF	6
ALS INLEIDING : HET STATION OPNIEUW CENTRAAL	8
1. De mobiliteitsexplosie van de twintigste eeuw	10
2. Nieuwe stedenbouwkundige concepten voor 12 stations	14
3. Geen wondermiddel voor de aanpak van stationsomgevingen	17
4. Elf stationsomgevingen beschreven	19
BRUSSEL : EEN WEEFSEL DOOR STATIONS GEMODULEERD	20
1. Brussel : een stationstad	21
2. Brussel : draaischijf van België en dus ook draaischijf van mobiliteit	22
3. Brussel als draaischijf voor spoor en autowegen	24
4. Historisch : stedenbouw in dienst van de mobiliteit	27
5. De gehele stad bereikbaar met de auto : het modernisme	28
6. «Van nu af aan iedereen met de openbaar vervoer» : de illusie van de zachte jaren zeventig	30
7. Het realisme van de jaren negentig : beheers de verkeersverwekkers en maak van de stations polen van ontwikkeling	32
8. Stationsomgeving : een antwoord op het dilemma van verhoogde mobiliteit gecombineerd met échte stedelijkheid	37
HET ZUIDSTATION : DE EERSTE HST-TERMINAL IN BELGIË.	38
1. Het Zuidstation als HST-terminal : een proefproject?	41
2. Vier Zuidstations op 130 jaar : "van het goede teveel"	42
3. Voorbereiding : het Milieueffectenrapport van 1989 en een eerste proefproject	44
4. Alternatieven met meer aandacht voor de buurt	48
5. De uitvoering	52
6. Besluit : wij hebben geleerd uit het verleden!	56
BRUSSEL-NOORD : EEN NIEUWE VISIE OP HET NOORDSTATION	60
1. Het modernistische monument ter discussie.	62
2. Evolutie in de ontwerpconcepten rond de Noordwijk.	64
3. "Space Syntax" : een nieuwe benadering	74
4. Het voorstel voor het Noordstation zelf.	78
5. Het belang van het project : een nieuwe wijze van denken.	79
BRUSSEL-SCHAARBEEK : DE TERMINAL HST-NOORD SCHAARBEEK	80
1. Na de terminal Zuid nu ook een terminal Noord	83
2. Een eerste proefballon : een eigen NMBS-voorstel	86
3. Grotere kansen voor Schaarbeek-Vormingsstation	89
4. Enkele ontwerpmatige overwegingen bij de HST-terminal Noord aan Schaarbeek-Reizigersstation	93
5. Voorstel Xaveer De Geyter	94
6. Voorstel MVRDV 1	98
7. Voorstel MVRDV 2	100
8. Voorstel West 8	102
9. Het prijskaartje als besluit	105
ANTWERPEN : EEN STEVIGE STEDENBOUWKUNDIGE TRADITIE MET EEN BEETJE VALLEN EN VOORAL VEEL OPSTAAN	106
1. Een handelsstad wil zeggen : slopen en herbouwen	109
2. De blijde intrede van het modernisme en de ommekeer na 1970	110
ANTWERPEN-CENTRAAL : EEN VERNIEUWD STADSHART VOOR EEN VERNIEUWD CENTRAAL STATION	116
1. De Noord-zuidverbinding : in Brussel een werk van veertig jaar, in Antwerpen klaar in vijf jaar!	118
2. De Noord-zuidverbinding : een spoortechnisch hoogstandje	120
3. Sterkte en zwakte van het huidige stedelijke weefsel in het stationskwartier	126

4. Een nieuw verkeersconcept voor een nieuw station	130
5. De stedenbouwkundige wedstrijd gewonnen door MVRDV	132
6. De stedelijke invulling van het Kievitplein	134
7. Tussen droom en werkelijkheid : de aanpassing van het project	136
8. Besluit : Antwerpen Centraal Station, een voorbeeld van integrale aanpak	139
ANTWERPEN-NOORD : SPOORWEGPLANNING	
EN SOCIALE STADSVERNIEUWING	140
1. Spoortechniek en sociale herwaardering hand in hand	142
2. Goede afspraken maken goede vrienden : "Beleidsvereenkomst Spoor- Noord"	146
3. Invulling via een stedenbouwkundige wedstrijd	148
4. Verhoogde slaagkansen door de specifieke benadering?	155
ANTWERPEN-ZUID : EEN LANG PLANNINGSPROCES	156
1. Een plaats met een rijk verleden	158
2. Vingeroefeningen van stedenbouwkundigen met Stad aan de Stroom	161
3. Het plan Jo Crepain : vertaling naar architectuur	166
4. Tot besluit : wanneer wordt Nieuw-Zuid nu gebouwd?	169
GENT-SINT-PIETERS	170
1. Een station in de meersen	173
2. Stadsontwikkeling in zuidelijke richting	177
3. Gent-Sint-Pieters als dynamisch transferium	180
4. Kansen voor de toekomst	185
LEUVEN	186
1. Station Leuven	189
2. Bouwen aan de stad	192
3. De overheid kiest voor de stationsomgeving	194
4. Ontwikkeling kant Kessel-Lo	198
5. Ontwikkelingen Eurostation	199
6. Kessel-Lo	200
BRUGGE	202
1. Drie generaties stations voor Brugge	205
2. Stedenbouwkundig plan Neutelings-Riedijk	209
3. Project Eurostation	210
4. Het "Kamgebouw"	212
SINT-NIKLAAS	214
1. Station Sint-Niklaas	217
2. Het tweede station	218
3. Het oude stationsplein	220
4. Nieuwe perspectieven	220
5. Voorstel Cepezed	222
6. Anno 2003	224
7. Een opfrisbeurt voor het station	225
HASSELT	226
1. Station Hasselt	229
2. Het eerste en tweede station	229
3. Definitieve locatie	230
4. Het interbellum	232
5. Het station uit de jaren zestig	233
6. Naar een nieuwe toekomst	234
7. Wedstrijd Eurostation	235
LJIN 36: VAN TWEE NAAR VIER	242
BRONNEN	252
BIBLIOGRAFIE	255
KOLOFON	256